

POSTANOWIENIE

14 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk
(przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Ewa Stefańska
SSN Kamil Zaradkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 października 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Z.G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 23 września 2020 r., V ACa 121/20,
w sprawie z powództwa U. w W.
przeciwko Z.G.
o zapłatę,

- I. odrzuca skargę kasacyjną;**
- II. oddala wniosek adw. M.M. o przyznanie mu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

Ewa Stefańska

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

Kamil Zaradkiewicz

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Elblągu zasądził od Z.G. na rzecz U. w W. 152 136,83 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 września 2017 r. i orzekł o kosztach postępowania.

Wyrokiem z 23 września 2020 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację pozwanego (pkt I), nie obciążył go kosztami postępowania apelacyjnego należnymi

powodowi (pkt II) i zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Elblągu na rzecz adwokata M.M. 2 700 zł powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku skargę kasacyjną wywiódł pozwany, reprezentowany w postępowaniu kasacyjnym przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, który zaskarżając wyrok Sądu drugiej instancji w całości, wniósł o jego zmianę przez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz prowadzonej przez niego kancelarii adwokackiej kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone w całości, ani w części

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód nie zawarł wniosku o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego w przypadku odrzucenia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna powinna zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części; 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie; 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Na mocy art. 398⁵ § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków (art. 398⁶ § 3).

Zarówno wskazanie czy orzeczenie zaskarżone jest w całości, czy w części, jak też wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem

zakresu żadanego uchylenia i zmiany należą do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej, bez których nadzwyczajny środek zaskarżenia traci swą istotę.

Elementy te są ze sobą ściśle sprzężone, dlatego w orzecznictwie wymaga się ich bezwzględnej spójności redakcyjnej. W przypadku, gdy zachodzi rozbieżność pomiędzy wymienionymi elementami, nie sposób twierdzić, że zakres zaskarżenia związany jest z zakresem wniosku kasacyjnego. Konieczne jest przy tym takie skonstruowanie skargi kasacyjnej, żeby zakresy te wynikały z bezpośrednio z jej treści, a Sąd Najwyższy nie był obciążony ich określeniem lub doprecyzowaniem w drodze jakichkolwiek zabiegów interpretacyjnych (por. postanowienia SN: 15 kwietnia 2025 r., I CSK 243/24; z 14 sierpnia 2020 r., I CSK 107/20; z 31 maja 2011 r., II CSK 688/10; z 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10; z 21 marca 2000 r., II CKN 711/00).

Obowiązek zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o „uchylenie lub uchylenie i zmianę” (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) stanowi o istocie skargi kasacyjnej jako środka nadzwyczajnego, wnoszonego od orzeczenia prawomocnego. Orzeczenie Sądu drugiej instancji z zasady nie poddaje się zmianie, a wszelka ingerencja w jego treść musi zostać poprzedzona uchyleniem go w całości lub w odpowiedniej części (por. m.in. postanowienia SN: z 28 września 2023 r., I CSK 4438/22; z 15 kwietnia 2025 r., I CSK 334/25, z 24 stycznia 2025 r., I CSK 1585/24).

Skarga kasacyjna pozwanego w ogóle nie zawiera wniosku „o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia”. Skarżący wniósł wyłącznie o „zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości”. Brak odpowiedniego wniosku w skardze kasacyjnej nie podlega uzupełnieniu i uzasadniał odrzucenie skargi kasacyjnej już na etapie jej badania przez sąd drugiej instancji (art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁶ § 1 k.p.c.).

Wniosek kasacyjny nie tylko nie spełnia wymagań ustawowych, ale również jest sformułowany wadliwie, bowiem skarżący domaga się zmiany wyroku Sądu Apelacyjnego, co nie jest przecież możliwe. Oczywiście jest bowiem, że wyrok ten wymaga uchylenia, które to orzeczenie nie może być jednocześnie w tym zakresie zmienione.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

Sporządzenie przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu w postępowaniu kasacyjnym skargi kasacyjnej, która nie spełnia wymagań formalnych uzasadnia odmowę przyznania mu wynagrodzenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że sporządzenie skargi kasacyjnej, która nie spełnia podstawowych wymagań stawianych temu środkowi zaskarżenia, a ponadto zawierającej inne poważne uchybienia, nie może być ocenione jako świadczenie skarżącemu rzeczywistej pomocy prawnej (postanowienie SN z 27 listopada 2024 r., I CSK 3167/23).

Ewa Stefańska

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

Kamil Zaradkiewicz

(AG)

[a.ł]